

Bohozjavenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista

Bohozjavenie (Bohojavlenie) je druhým najväčším sviatkom v liturgickom roku gréckokatolíckej cirkvi, hneď po Pasche. Bohozjavenie je teda väčším sviatkom ako Narodenie Pána (Vianoce), čo výslovne to potvrdzujú aj niektoré stichiry predsviatku.

Svetlý bol minulý sviatok, svetlejší je však, Spasiteľu, prichádzajúci... Vtedy hviezda oznamovala mudrcom, dnes však Otec ťa ukázal svetu: ty, ktorý si sa vtelil a znova viditeľne prúdeš, Pane, sláva tebe. (večiereň predsviatku, stichiry na stichovni, 1. stichira)

Obidva tieto sviatky sú pritom silne prepojené a pôvodne sa slávili spolu. Na sviatok Narodenia Pána oslavujeme zjavenie Boha v tele (v človečenstve), na sviatok Bohozjavenia oslavujeme zjavenie Boha v Trojici, preto je Bohozjavenie väčšie ako Narodenie. Nazýva sa nielen Zjavenie Pána, ale Bohozjavenie, pretože slávime zjavenie celej Trojice (hoci zjavenie Otca a Svätého Ducha bolo len v náznakoch, symbolicky – nie v úplnosti – to ani nie je možné). Pekne to vystihujú bohoslužobné texty:

*Pri Tvojom krste v Jordáne, zjavila sa, Pane, **poklonyhodná Trojica, Otcov hlas** Ti vydal svedectvo, nazval Ťa svojim milovaným **Synom**, aj **Svätý Duch v podobe holubice** potvrdil pravdivosť týchto slov, ... (tropár sviatku)*

Obsah sviatku by sme mohli vidieť v šiestich rôznych aspektoch:

1. Zjavenie Trojice – Boh sa zjavuje ako spoločenstvo troch osôb (hypostáz), ako spoločenstvo lásky.
2. Zjavenie Ježiša Krista ako Bohočloveka – má dve prirodzenosti – božskú aj ľudskú. Ľudská sa zjavuje, keď sa ukázal ako človek, hlas z neba zase dosvedčuje, že je Boží syn, teda má božskú prirodzenosť.
3. Ježišovo poníženie – k Jánovi prichádzali ľudia a vyznávali svoje hriechy, Jánov krst bol prejavom pokory a uznaním hriešnosti. Ježiš sa prijatím Jánovho krstu robí hriešnikom, (hoci sám bol bez osobného hriechu), stáva sa hriešnikom – ukazuje, že prijíma naše hriechy za svoje, že ich berie na seba.
4. Krst (Ježišov krst ako predobraz/ prototyp nášho krstu) – Ježiš sa pri krste ponára do vody. Voda bola predtým symbolom smrti, keďže človek nie je schopný žiť vo vode (por. aj Gn 1 – Boh oddelil vody nad oblohou a pod oblohou, Duch Boží sa vznášal nad vodami; Gn 6-8 – potopa). Ježiš však svojím ponorením do vody z nej urobil už nie nástroj či prostredie smrti, ale nástroj života. Krst (po grécky Baptizma) znamená doslova ponorenie

– ide o symbolické ponorenie do smrti a následné vynorenie sa zo smrti do nového života. Ježišovo ponorenie a vynorenie bolo zároveň predobrazom a predzvesťou jeho smrti a vzkriesenia.

5. Posvätenie vôd (a celého kozmu) – preto aj my konáme posvätenie vody. Akú spojitosť má však posvätenie vody so sviatkom Bohozjavenia a prečo sa koná práve v tento sviatok? Jedným z teologických rozmerov sviatku Bohozjavenia je fakt, že Kristus pri svojom vstupe do rieky Jordán posvätil vodu i celý vesmír, celé stvorenie. Práve vo sviatok Bohozjavenia, a teda zjavenia sa Boha človeku v Trojici, si ako kresťania pripomíname, že Ježiš svojím príchodom na svet obnovuje našu stratenú jednotu s Bohom a s celým vesmírom. Hriech, ktorý spôsobil a spôsobuje, že človek stráca jednotu s Bohom, sebou samým, blíznym i celým stvorenstvom, je definitívne premožený Kristovým príchodom na svet. Ježiš posvätil svojím príchodom na svet i vstupom do rieky Jordán vodu i celý svet. Jordánske svätenie vody, ktoré sa konalo v našich chrámoch na sviatok Bohozjavenia, je pripomenutím tejto najdôležitejšej pravdy ľudského života. V žiadnom prípade sa nesmie stať magickou formulkou či prázdny rituálom, pretože takýmto spôsobom by tento krásny obrad stratil svoju najdôležitejšiu funkciu i vnútorný zmysel. Posvätením akoby sme nechávali Ježiša znovu vstupovať do vody, ktorá napája všetko živé. On prišiel posvätiť celý vesmír, a práve preto sa na Bohozjavenie zvykne posviacať voda v prírode, v rieke, v potoku, či v mori. Obrad posvätenia vody je pripomenutím obnovenej symbiózy človeka a celého stvorenia v Kristovi, ktorú človek stratil svojou neposlušnosťou a hriechom. Je pripomenutím spásy a záchranu človeka, ktoré mu boli darované bez akýchkoľvek zásluh Kristovým príchodom na svet a jeho Zmŕtvychvstaním. Túto najzákladnejšiu pravdu kresťanstva krásne vyjadruje aj litijná sloha Veľkého povečeria sviatku Bohozjavenia: „Kristus sa dáva pokrstiť a vystupuje z vody. Vedie so sebou spasený svet. Vidí otvorené nebesia, tie, čo Adam zatvoril sebe i svojmu potomstvu. Duch svedčí, že Kristus je Boh. Potvrďuje to z nebies aj Otcov hlas.“ Sviatok Bohozjavenia i Jordánske svätenie vody sú oslavou i pripomenutím najdôležitejšej pravdy kresťanstva. Kiež nám posvätená Jordánska voda, ktorú mnohí z nás majú aj vo svojich príbytkoch, pripomína túto pravdu o neúnavnej láske Boha k človeku a posilňuje nás v našich každodenných zápasoch o sprostredkovanie tejto pravdy všetkým blízkym i vzdialeným Rozmer posvätenia celého stvorenia pekne vystihuje aj stichira:

„...Jordán volá k Jánovi: Prečo nechceš, Krstiteľ, pokrstiť môjho Pána? Prečo brániš očisteniu mnohých? Ved' on posvätil všetko stvorenie, nechaj nech posväti i mňa, i všetky vody, lebo preto sa zjavil.“ (večiereň predsviatku 2. 1., stichiry na stichovni, stichira na Sláva)

6. Zjavenie spásy pre ľudstvo – po krste v Jordáne Ježiš začína verejne účinkovať, začína zjavovať svoj plán záchranu pre ľudstvo. Týmto plánom spásy je prijatie hriechov sveta na seba, smrť na kríži a vzkriesenie, ktoré symbolizuje ponorenie a vynorenie sa z vody Jordána. Drahí bratia a sestry, sláviac dnes tento sviatok Bohojavlenija nechajme Krista vstúpiť do našich životov. Keď máš tu milosť, a vidíš svoj život tak, že potrebuješ Krista, dovoľ mu, aby vstúpil aj do tých najskrytejších bolestí a tajností tvojho života. Tak ako

Kristus posvätil vody, dovoľme mu aby posvätil aj naše životy a tak, aby sme mohli meniť všetko okolo seba na pekné, lebo čo je posvätené je pekné. zdroj: *vojnice.fara.sk*

Farské oznamy

Liturgické slávenia – v stredu 5.1. je predvečer Bohozjavenia Pána. Ráno o 8.00 sa pomodlíme na fare kráľovské hodinky a poobede budeme sláviť Večiereň s Liturgiou svätého Bazila Veľkého. Je zvykom si večer spolu sadnúť k spoločnému stolu podobne ako na štedrý deň. Na fare máme takýto zvyk a pozývam aj Vás. V tento deň je zdržanlivosť od mäsa s pôstom, teda raz do sýta sa najesť a dvakrát malé občerstvenie.

Vo štvrtok 6.1. slávime samotný sviatok Bohozjavenia (Osvietenia). Po svätých liturgiách v Trnave a Piešťanoch posvätim vodu a hneď bude myrovanie. Ak by ste sa nezmestili do tabuľky v Trnave, môžete prísť do Piešťan poobede o 15.30.

Online zapisovanie na požehnanie príbytkov a sv. liturgie – v prílohe máte online tabuľky na zapisovanie sa na sväté liturgie a posvätenie domov. Rád prídem aj v inom termíne, stačí mi len zavolať.

Príprava na sväté tajomstvá – pre deti bude v nedeľu 16.1. po svätej liturgii.

Gréckokatolícka cirkev Trnava

Liturgický program

<i>deň</i>	<i>čas</i>		<i>intencia</i>	<i>kde</i>
Streda 5.1. <i>Svätí mučeníci Teopment a Teónas</i>	08⁰⁰	Kráľovské hodinky		Kaplnka na fare
	16³⁰	Večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého		Kostol sv. Heleny
Štvrtok 6.1. <i>Sväté Bohozjavenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista.</i>	10⁰⁰	Svätá liturgia <i>Veľké svätenie vody myrovanie</i>		Kostol sv. Heleny
	15³⁰	Svätá liturgia <i>Veľké svätenie vody myrovanie</i>		Piešťany
Sobota 8.1. <i>Sobota pred Kristovým narodením</i>	7⁰⁰	Svätá liturgia	*Alexander Jolana	Kaplnka na fare

Nedeľa po Osvietení 9.1. <i>Svätý mučeník Polyeukut</i>	07³⁰	Svätá liturgia		Piešťany
	10⁰⁰	Svätá liturgia	*za farnosť	Kostol sv. Heleny
	11³⁰	Svätá liturgia		
Utorok 11.1. <i>Náš prepodobný otec Teodóz</i>	17³⁰	Svätá liturgia	*Alexandra Tatiana, Soňa	Kostol sv. Heleny
Štvrtok 13.1. <i>Svätí mučeníci Hermyl a Stratonik</i>	17³⁰	Svätá liturgia		Kostol sv. Heleny
Nedeľa 34. týždňa po Pät'desiatnici 16.1. <i>Poklona úctyhodným re'aziam svätého a všechválneho apoštola Petra</i>	10⁰⁰	Svätá liturgia		Kostol sv. Heleny
	11³⁰	Svätá liturgia		

Pre vnútornú potrebu farnosti vydáva : Gréckokatolícka cirkev, farnosť Trnava, M. Kopernika 32, 917 01 Trnava, o. František Fedorišin , farár, mobil 0911 711 304.